

УПРЪСВХ № 304 / 26.05.2014г.

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за придобиване на образователната
и научна степен „доктор”

Тема на дисертационния труд: „Характеризиране и систематизиране на
игровата дейност в плажния волейбол”

Автор на дисертационния труд: Владимир Любомиров Котев

Научен ръководител: доц. Георги Йорданов Божилов, д-р

Рецензент: проф. Димитър Танев Кайков, дн

Рецензираният дисертационен труд на тема: „ Характеризиране и систематизиране на игровата дейност в плажния волейбол” е съставен в обем от 177 страници, съдържащ 21 таблици, 50 фигури, библиографска справка от 139 източника, от които 80 на кирилица, 52 на латиница и 7 интернет сайта. Към дисертацията са включени и 5 приложения.

Изследваните научно-приложни проблеми в дисертационния труд са много актуални и значими. Актуалността на проблемите е свързана с нарасналия авторитет на волейбола като един от най-популярните спортове и повишения интерес към плажния волейбол, а тяхната значимост се определя от възникналите потребности за усъвършенстване методиката и подготовката на треньори по плажен волейбол.

Дисертационният труд е построен от четири глави: I. Постановка на проблема; II. Цел, задачи, методика и организация на изследването; III. Резултати и анализи; IV. Изводи и препоръки; Литература и Приложения.

Положителна оценка заслужава първата глава на дисертацията „Постановка на проблема” , където в логическа връзка са анализирани три основни проблема. При първия проблем „ Същност, характерни особености и специфика на плажния волейбол” се прави кратка историческа ретроспекция на плажния волейбол и са разкриват най-характерните особености на игровата му дейност.

Вторият проблем „Структурна диференциация и класификация на технико-тактическите действия в плажния волейбол” включва изработване на системно-структурна характеристика на техниката и тактическата обусловеност на игровите действия в плажния волейбол. Изчерпателно е класифицирана техниката на плажния волейбол. Задълбочено са анализирани отделните действия при играта без и с топка като стоежи, придвижвания, начален удар, подаване, забиване, блокада. Определени са типовете състезатели в плажния волейбол. Разработена е тактиката в защита и тактиката в нападение.

Към третия проблем „Психофизическа характеристика на плажния волейбол” са разкрити психологическите характеристики на игровата дейност и особеностите на физическите качества на волейболиста в специфичната двигателна дейност на плажния волейбол. Основателно се разглежда интелектуализацията като един от най-важните фактори на високите спортни постижения. Друг значим фактор на познавателната дейност, влияещ много силно на спортния резултат, е антиципацията на действията на противниковите играчи в екстрема на играта по плажен волейбол. Голямо въздействие за ефективността на играта оказват емоционалните преживявания. Развитието на двигателните качества сила, бързина, издръжливост, ловкост, гъвкавост, взривна сила на долните и горните крайници и др. са в основата на практическото реализиране на спортните успехи. Един от най-важните фактори за реализирането на върхови спортни постижения е усъвършенстване структурата на психофизическата готовност на състезателите в единство с техническата и тактическата готовност за действие в екстремалните ситуации на състезанието. Дадени са конкретни методически насоки за подготовката на състезателите по плажен волейбол.

Накрая на теоретичната част на дисертацията е изведена работната хипотеза, която е добре дефинирана.

При оценяването на теоретичната част на труда определено може да се твърди, че Владимир Котев притежава необходимите компетенции да анализира и обобщава научни знания и да изгражда собствена концепция за характеризирането и систематизирането на игровата дейност в плажния волейбол.

Положителна оценка следва да се даде и на втората глава „Цел, задачи, методика и организация на изследването”.

Целта, задачите, предмета и обекта са правилно определени. Приложена е богата методика. Измерени са общо 54 показателя, 9 от които са за физически умения, 8 за технико-тактически умения, 14 за игрова ефективност и 23 за оперативно мислене. Проведено е педагогическо наблюдение на игровата ефективност по време на волейболни срещи чрез видео запис и анализ с помощта на съвременни програми.

Разработена е специализирана комплексна тренировъчна програма, ефективността на която е проверена в спортно-педагогическия експеримент. В програмата са включени общо 70 упражнения. Проведени са 78 тренировки при много добра организация. Получените резултати от изследването са обработени чрез съвременни математико-статистически методи. Изработената комплексна методика за измерване, въздействие и моделиране в изследването е доказателство, че докторантът има задълбочени знания и умения да организира и провежда експериментални изследвания.

Висока оценка заслужава трета глава на дисертацията „Резултати и анализ”. Много добре систематизирана и интерпретирана е информацията от проведеното експериментално изследване. Разкрито е състоянието на специфичната работоспособност, оперативното мислене, технико-тактическите умения и игровата ефективност на състезателите по плажен волейбол в България.

На базата на изчислените статистически показатели са разкрити редица закономерности. Установява се голяма вариативност на измерените показатели на физическите качества и игровата ефективност на състезателите по плажен волейбол. Интересни са резултатите за оперативното мислене и способността за бързо вземане на решение. Потвърждава се постановката за адаптивния характер в интелектуално-действия модел на вземане на решение. Констатирано е, че състезателите по плажен волейбол в България са с разностранни умения при вземането на решение. Като слабост в подготовката се отчита липсата на гъвкава интелектуална система за правилно възприемане на игровата ситуация и адекватно вземане на решение.

За изработване на специализираната комплексна тренировъчна програма е разкрито нивото на подготовката на състезателите по плажен волейбол, което е представено във вид на графични модели като кръгово-линейни диаграми, чрез които представените причинно-обвързани явления се възприемат зрително много по-ясно.

За разкриване на структурните особености на игровата дейност на състезателите по плажен волейбол са създадени корелационни модели на физическите и технико-тактическите им умения, както и на тяхното оперативно мислене.

На базата на анализирания резултат на състоянието на игровата дейност на състезателите по плажен волейбол в България докторантът разработва специализирана тренировъчна програма, ефективността на която се проверява чрез спортно-педагогическия експеримент. В началото му не са установени достоверни разлики между средните стойности на измерените показатели. В резултат на приложената комплексна тренировъчна програма значимо са се подобрили измерените показатели на експерименталната група, с което се доказва нейната ефективност. Ефективността на програмата се потвърждава и при сравнение на средните стойности на измерените показатели между контролната и експерименталната група в края на експеримента. Много високите стойности на гаранционната вероятност на разликите между тях отново потвърждават ефективността на тренировъчната програма.

Докторантът е изградил правилна стратегия за интерпретация на информацията от експеримента, решава задачите, постига целта, доказва работната хипотеза, за което заслужава висока оценка.

Четвъртата глава включва изводите и препоръките от научно-експерименталното изследване, които са формулирани правилно.

По темата на дисертацията докторантът е публикувал три материала, на два от които е самостоятелен автор.

Авторефератът е изготвен коректно и отразява съдържанието на дисертацията.

Дисертационният труд има значими научни приноси за теорията и практиката. Разкрита е същността и характерните особености на плажния волейбол. Обогатена е теорията за технико-тактическите действия и

тактиката на плажния волейбол. Направена му е психофизическа характеристика. Анализирани са психологическите и физическите качества в специфичната двигателна дейност на плажния волейбол. Създадена е оригинална комплексна методика за измерване на индикаторите, детерминиращи неговите основни елементи. Установено е състоянието на подготовката на състезателите по плажен волейбол в България.

Значим принос на дисертацията е изработването на специализирана комплексна тренировъчна програма за подготовката на състезателите по плажен волейбол, която е експериментирана и е потвърдена нейната ефективност. В програмата са включени четири вида тренировъчни средства за усъвършенстване на игровите действия при плажния волейбол.

В дисертационния труд са допуснати отделни несъществени грешки, които не понижават неговите достойнства.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертацията на тема: "Характеризиране и систематизиране на игровата дейност в плажния волейбол" е оригинален научно-приложен труд със значими приноси. Докторантът притежава задълбочени теоретични знания и умения да провежда комплексни научни изследвания. Предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Владимир Любомиров Котев образователната и научна степен "доктор" в професионалното направление 7.6. Спорт.

21.05.2014 г.

гр. София

РЕЦЕНЗЕНТ:.....

/проф. Д. Кайков, дн/